

LIBERALŲ SĄJŪDŽIO TARYBOS POSĖDIS

REZOLIUCIJA

DĖL 2027-2029 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO PROJEKTO IR ATSAKINGOS FINANSŲ POLITIKOS

2026 m. spalio 24 d.
Vilnius

Liberalų sąjūdžio Taryba,

pabrėždama, kad atsakingas valstybės finansų planavimas yra viena svarbiausių politikų pareigų, o šiandien priimami sprendimai neturi tapti nepakeliama našta ateities kartoms;

primindama, kad iki 2008–2009 metų pasaulinės finansų krizės socialdemokratų Vyriausybės vykdyta neatsakinga fiskalinė politika padidino Lietuvos pažeidžiamumą ir pagilino krizės pasekmes;

konstatuodama, kad Mindaugo Sinkevičiaus Vyriausybės pateiktame biudžeto projekte 2027 metais numatomas 3,8 proc. BVP valdžios sektoriaus deficitas, 2028 metais jis didės iki 4,6 proc. BVP, o 2029 metais sieks 3,9 proc. BVP, taigi visą trejų metų laikotarpį viršys Maastrichto kriterijuose nustatytą 3 proc. ribą;

įsitikinusi, kad Maastrichto kriterijuose numatytos 3 proc. BVP biudžeto deficito ribos viršijimas be išsamios diskusijos, aiškaus pagrindimo ir patikimo fiskalinio tvarumo plano yra politiškai itin neatsakingas;

pabrėžia, kad Lietuvos 2027 m. biudžeto projektas pažeidžia Europos Komisijos 2027 m. Lietuvai numatytas 4,8 proc. grynujų išlaidų augimo lubas. Vyriausybės pateiktas 7,8 proc. išlaidų augimas jau 2027 m. pavasarį susilauks Europos Komisijos sankcijų ir įpareigojimo parengti konkretų išlaidų ir deficito mažinimo planą;

atkreipdama dėmesį, kad viešojo sektoriaus skola pagal Vyriausybės prognozes 2027 metais sieks 48,2 proc. BVP, 2028 metais – 50,7 proc. BVP, o 2029 metais išaugs iki 54,3 proc. BVP, taip mažindama valstybės finansines galimybes reaguoti į būsimas ekonomines ir geopolitines krizes;

pažymėdama, kad infliacija Lietuvoje 2026 metais pasiekė 6,1 proc., pagal šį rodiklį Lietuva jau dabar yra antra tarp ES šalių, o pateiktame biudžeto projekte numatytos išlaidos infliaciją tik didins;

atkreipdama dėmesį, kad Valstybės kontrolė įspėja dėl biudžeto projekte numatyto spartaus išlaidų augimo, didėjančio deficito ir skolos bei rizikos nesilaikyti fiskalinės drausmės reikalavimų;

pažymėdama, kad nėra pagrindo tikėtis, jog Lietuvos saugumo ir gynybos poreikiai po 2028 metų reikšmingai sumažės, todėl būtina užtikrinti ilgalaikį ir tvarų jų finansavimą;

pabrėždama, kad 2027 metais krašto apsaugai kartu su Gynybos fondu numatyta skirti 4,8 mlrd. eurų, arba 5 proc. BVP, tačiau būtinos investicijos į Lietuvos saugumą negali tapti pateisinimu nekontroliuojamam kitų valstybės išlaidų augimui;

įsitikinusi, kad auganti valstybės skola reiškia ir didėjančias jos aptarnavimo išlaidas, kurios ateityje mažins galimybes finansuoti švietimą, sveikatos apsaugą, infrastruktūrą ir kitas gyventojams svarbias viešąsias paslaugas;

konstatuodama, kad valstybės skolinimasis negali tapti nuolatiniu būdu finansuoti einamąsias išlaidas, o nauji ilgalaikiai valstybės įsipareigojimai turi būti pagrįsti tvariais pajamų šaltiniais;

pažymėdama, kad stipri ir konkurencinga ekonomika, privačios investicijos, produktyvumo augimas ir naujų darbo vietų kūrimas yra svarbiausios ilgalaikio valstybės finansinio pajėgumo prielaidos;

konstatuodama, kad per pirmąsias šimtą darbo dienų M. Sinkevičiaus Vyriausybė nepateikė įtikinamų sprendimų, kaip mažinti šešėlinę ekonomiką, spręsti nedarbo problemą, skatinti investicijas ir užtikrinti ilgalaikį šalies ekonomikos augimą;

atkreipdama dėmesį, kad biudžeto projekte pasigendama konkrečių priemonių, kurios didintų valstybės pajamas ne naujais mokesčiais ar augančia skola, o stipresne ekonomika, didesniu užimtumu ir efektyvesniu mokesčių surinkimu;

pabrėždama, kad prieš didinant mokesčių naštą gyventojams ir verslui valstybė pirmiausia privalo įvertinti savo veiklos efektyvumą, atsisakyti perteklinių funkcijų, mažinti biurokratiją ir užtikrinti atsakingą mokesčių mokėtojų lėšų naudojimą;

įsitikinusi, kad fiskalinė drausmė nėra priešprieša nacionaliniam saugumui ar socialinei gerovei – tik finansiškai stipri valstybė gali ilgalaikėje perspektyvoje užtikrinti abu šiuos tikslus;

PAREIŠKIA:

1. Liberalų sąjūdis negali pritarti 2027–2029 metų valstybės biudžeto projektui, kuriame valdžios sektoriaus deficitas visus trejus metus viršija 3 proc. BVP, o valstybės skola iki 2029 metų išauga iki 54,3 proc. BVP. Toks valstybės finansų planavimas didina ilgalaikius įsipareigojimus, tačiau nesukuria pakankamų prielaidų juos tvariai finansuoti ateityje.
2. Reikalauja Vyriausybės pateikti patikimą valstybės skolos ir biudžeto deficito mažinimo planą, kuriame būtų numatyti konkretūs fiskaliniai tikslai, jų įgyvendinimo terminai ir priemonės.

Valstybės finansų politika turi būti grindžiama ne nuolatiniu skolinimusi, o atsakingu išlaidų planavimu ir ilgalaikiu ekonomikos augimu.

3. Ragina užtikrinti tvarų krašto apsaugos finansavimą, kartu griežtai kontroliuojant kitų valstybės išlaidų augimą. Gynybos poreikiai negali tapti priedanga neatsakingiems politiniams pažadams ar naujiems nuolatiniams finansiniams įsipareigojimams. Būtina aiškiai atskirti su gynyba susijusį skolinimąsi nuo kitų valstybės išlaidų finansavimo.
4. Reikalauja sisteminės valstybės išlaidų ir viešojo sektoriaus efektyvumo peržiūros. Vyriausybė privalo mažinti biurokratiją, naikinti besidubliuojančias institucijų funkcijas, atsisakyti neefektyvių programų ir užtikrinti, kad kiekvienas mokesčių mokėtojų euras kurtų kuo didesnę vertę visuomenei.
5. Ragina ekonomikos augimą, investicijas ir darbo vietų kūrimą paversti svarbiausiais biudžeto pajamų didinimo šaltiniais. Tam būtina užtikrinti stabilią ir konkurencingą mokesstinę aplinką, mažinti administracinę naštą verslui, imtis priemonių mažinant nedarbo spąstus, didinti gyventojų užimtumą, skatinti aukštos pridėtinės vertės investicijas ir šalies ekonomikos produktyvumą.
6. Reikalauja konkretaus kovos su šešėline ekonomika ir efektyvesnio mokesčių surinkimo plano, nustatant aiškius rezultato rodiklius ir atsakomybę už jų įgyvendinimą.
7. Ragina stabdyti populistines Seimo ir Vyriausybės iniciatyvas, sukuriančias papildomus įsipareigojimus be tvaraus finansavimo šaltinio.